

Renate Weber
Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul Maternal Săftica, loc. Balotești, județul Ilfov

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate în orice loc de detenție, în sensul art. 4 din OPCAT.

Astfel, în conformitate cu art. 34, art. 35 lit. a) și lit. b) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, MNP a efectuat la data de 10 aprilie 2025 o vizită inopinată la Centrul Maternal Săftica, loc. Balotești, județul Ilfov, având ca obiective: consolidarea protecției beneficiarilor împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea condițiilor de cazare, accesul la asistență medicală, socială, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa MNP a fost alcătuită din: doamna [redacted] jurist, domnul [redacted] medic, domnul [redacted] asistent social din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante (MNP) și domnul [redacted] reprezentant al Organizației Neguvernamentale Asociația Europeană a Drepturilor Omului și Protecției Sociale (AEDOPS).

2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare efectuată

Această vizită s-a realizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu scopul îndeplinirii rolului MNP de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție, prin transmiterea de informații/documente și prin dialogul

purtat între toate părțile implicate în efectuarea vizitei (angajați, beneficiari și membrii echipei de vizită).

Centrul maternal era structura care asigura găzduire provizorie, pentru o durată de până la 2 ani și se organiza cu respectarea cerințelor minimale prevăzute de legislația în vigoare, pentru un număr de maxim 9 cupluri mamă-copil. Se asigura, totodată, îngrijire, educație și servicii de pregătire pentru viață independentă, precum și pentru integrarea/reintegrarea familială și socio-profesională.

Centrul Maternal făcea parte din Complexul de Servicii Sociale Săftica, împreună cu Centrul de Primire în Regim de Urgență (C.P.R.U.) Săftica și Locuința Protejată Săftica.

Centrul maternal era coordonat de către șeful Complexului de Servicii Sociale Săftica și își desfășura activitatea ca unitate fără personalitate juridică, în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Ilfov.

Misiunea Centrului Maternal Săftica privea asigurarea protecției și îngrijirii cuplului mamă-copil, precum și a femeilor gravide aflate în situații de dificultate, într-un mediu apropiat de cel familial.

Beneficiarii centrului erau mame și copii aflați în risc de separare de familie și femei gravide aflate în situații de dificultate.

La momentul vizitei, la Centrul maternal erau găzduite 2 mame cu câte 1 copil fiecare (fete de 14 și 17 ani) și o minoră de 16 ani însărcinată. Cele 2 mame, împreună cu copiii lor ocupau o singură cameră, localizată însă în CPRU. Potrivit informațiilor furnizate, din cauza dificultăților de deplasare ale mamelor și întrucât camerele din centrul maternal se aflau la etaj, cele două cupluri mamă-copil fuseseră cazate într-o cameră din cadrul C.P.R.U, acesta având un singur nivel.

În ceea ce privește beneficiara însărcinată, aceasta se afla într-o cameră din cadrul Centrului Maternal.

Pe parcursul anului 2024, au fost 18 intrări cupluri mame – copii/minore însărcinate și 16 ieșiri cupluri mame – copii/minore însărcinate.

Suprafața centrelor (C.M. Săftica și C.P.R.U. Săftica) era de 16800 mp și era compusă din 2 clădiri și terenul/curtea aferent/ă, după cum urmează:

Centrul Maternal era format din parter și etaj. La parterul clădirii era o sală de recreere, un cabinet psihologic, un cabinet medical, precum și un izolator pentru cuplu mamă-copil ce intra pentru prima oară în centru, un depozit lenjerie, un birou șef de centru prevăzut cu grup sanitar, birou contabilitate, grup sanitar

Blocul alimentar (avea o bucătărie), care se afla, de asemenea, la parter dispunea de: 2 plite, cuptor racordat la rețeaua de gaze, o hotă aspirare naturală, răcitor 4-7 gr. C, dulap vase inox (depozitare), frigider pentru păstrarea probelor alimentare (prelevarea se făcea zilnic), frigiderul era prevăzut cu termometru și tabele de temperatură, mese din inox, o magazie de legume, o magazie de alimente, o cameră spălător de vase dotată cu o mașină de spălat vase și cu două chiuvete, un grup sanitar pentru personalul angajat la blocul alimentar.

Centrul dispunea de frigidere separate, pentru beneficiari și pentru personal.

Pavimentul era prevăzut cu gresie. Instalația de apă era racordată la stație proprie (hidrofor, pompă sumersibilă, boilere). Era asigurată apa rece și caldă pe tot parcursul lucrului în bucătărie.

Iluminatul era asigurat, atât natural, cât și artificial prin rețeaua Enel.

Încălzirea se efectua prin instalație termică, respectiv cu calorifere. Instalația era dotată cu 2 centrale (1 pentru apa caldă și 1 pentru căldură), care foloseau drept combustibil gazul metan.

Periodic se luau probe de apă potabilă, probe de produs finit, materie primă și teste de sănătate, care erau supuse analizelor de laborator pentru asigurarea controlului calității apei din punct de vedere organoleptic și fizico-chimic, a calității materiilor prime folosite și a produsului finit, inclusiv a calității și eficacității operațiilor de dezinfecție și a condițiilor de igienă din blocul alimentar.

Vidanjarea se făcea printr-o firmă specializată, întrucât unitatea nu era racordată la canalizarea publică.

Sala de mese era prevăzută cu 6 mese cu scaune, calorifere pentru asigurarea unei temperaturi optime, gresie pe pavimenta pardoseala, ferestre termopan, asigurându-se, astfel, pe lângă iluminatul artificial și cel natural.

Personalul blocului alimentar era format din 2 bucătari (lucrau în ture de 12 ore) și un magaziner.

Etajul Centrului Maternal era compartimentat astfel: 11 dormitoare cu 2, 3 și 4 paturi; 6 grupuri sanitare prevăzute cu cabine duș, chiuvetă și wc; o debara lenjerie; o cameră supraveghetori (prevăzută cu grup sanitar și dușuri); o cameră specială pentru sterilizat biberoane, alăptat, cadă pentru spălat și înfășat.

Centrul de Primire în Regim de Urgență (C.P.R.U.), care se afla în aceeași locație, era format dintr-o clădire cu o capacitate de găzduire de 5 locuri cu: 2 dormitoare, 1 grup sanitar cu duș.

Referitor la condițiile din centru, în timpul vizitei, membrii echipei de vizitare au avut în vedere, atât spațiile în care își desfășura activitatea personalul (birouri), cât și spațiile de cazare sau cu altă destinație folosite de către beneficiari. Astfel, s-a constatat că birourile personalului erau spațioase, curate, luminoase. De asemenea, spațiile de cazare ale beneficiarilor ofereau o atmosferă caldă, primitoare, fiind curate, luminoase și mobilate cu obiecte de mobilier modern. Totuși, spațiile de cazare din curtea centrului (casă) necesitau unele lucrări de reparații, mai ales la băi. Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră că centrul trebuie să ofere condiții optime tuturor beneficiarilor, indiferent de locurile în care sunt cazați. Pereții holurilor erau decorați cu fotografii de la activitățile cu beneficiarii – excursii, plimbări, vizite la diferite obiective. Există o sală de recreere mobilată corespunzător pentru utilizarea în comun de către mai multe persoane simultan, cu scaune, canapele, televizor. De asemenea, camera era dotată cu sistem de aer condiționat și dozator de apă.

Vizitele rudelor sau prietenilor se desfășurau în sala de recreere sau, pe timp frumos, în foișorul din curtea centrului.

Paza și securitatea persoanelor și a bunurilor din centru erau asigurate 24/7 de către o firmă de pază, în fiecare moment existând câte 2 agenți de securitate în centru. De asemenea, exista un sistem de supraveghere video în exterior, precum și în interior, la punctele de acces în centru.

Există o rampă de acces pentru persoanele care se deplasau cu ajutorul scaunului rulant la intrarea în centru.

În ceea ce privește structura personalului, în anii 2024-2025 nu au fost efectuate angajări.

Referitor la gradul de ocupare al posturilor, în conformitate cu statul de funcții, situația era următoarea în cadrul complexului: șef complex-post ocupat, asistent social-post vacant, psiholog-post ocupat, administrator-post ocupat, contabil-post ocupat, magaziner-post ocupat, muncitor calificat-2 posturi ocupate, agent curățenie-2 posturi ocupate.

În Centrul maternal existau următoarele posturi: asistent medical-post ocupat, educator specializat-post ocupat, infirmier-post temporar vacant, supraveghetori de noapte-1 post ocupat și 3 posturi vacante, inspector de specialitate post temporar vacant.

În Centrul de primire în regim de urgență existau următoarele posturi: șef centru-post vacant, asistent medical-2 posturi ocupate, educator specializat-2 posturi ocupate, supraveghetor de noapte-4 posturi ocupate, inspector de specialitate-post vacant.

În ceea ce privește programul de lucru al angajaților în cadrul complexului, acesta era următorul: șef complex, contabil, magaziner, psiholog 8 ore pe zi, 3 educatori care lucrau în ture de 12 ore lucrate cu 24 ore liber/ 12 ore lucrate cu 48 ore liber, 3 asistenți medicali care lucrau în ture de 12 ore lucrate cu 24 ore liber/12 ore lucrate cu 48 ore liber, 5 supraveghetori de noapte care lucrau în ture de 12 ore lucrate cu 24 ore liber/12 ore lucrate cu 48 ore liber.

Pregătirea profesională a personalului (inclusiv pentru asistenții sociali) se realiza prin participarea la cursuri asigurate de către angajator (D.G.A.S.P.C. Ilfov), sau prin intermediul acestuia.

În data de 19.09.2024, personalul din Complexul de Servicii Sociale Săftica a participat la un curs de formare de 3 zile cu tema "Metode de formare și relaționare cu beneficiarii în funcție de particularitățile psiho-comportamentale ale acestora".

În timpul vizitei în camerele de cazare ale beneficiarilor, echipa MNP a constatat profesionalismul cu care psihologul centrului a intervenit în timpul unei crize a unei mame beneficiare cu diagnostic din sfera psihiatrică, reușind să detensioneze situația.

Centrul deținea licența de funcționare ca serviciu social seria LF nr. 0001248 document valabil pentru perioada 13.10.2020 - 12.10.2025, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare*, ce atesta respectarea prevederilor standardelor minime în vigoare specifice tipului de serviciu social furnizat (Ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 81/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale organizate ca centre maternale). Menținerea licenței serviciului social se realiza cu condiția îndeplinirii cerințelor și condițiilor, în conformitate cu standardele minime de calitate, ca cerințe minime privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor.

Unitatea avea Autorizație Sanitară de Funcționare nr. 117/13.07.2016 eliberată de către Direcția de Sănătate Publică a județului Ilfov, document de înregistrare sanitară veterinară nr. 9593/06.01.2022 eliberat de către Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (DSVSA) Buzău și aviz de securitate la incendiu nr. 375/16/SU-B-IF-A/10.02.2016 emisă de Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Dealul Spirii" București-Ilfov.

Centrul dispunea de un cabinet medical, dotat conform Ordinului ministrului sănătății și familiei nr. 153/2003 Anexa 2 cu birou, scaune, canapea de consultații, frigider, fișete cu cheie, pentru documente și medicație cu regim special.

Centrul deținea un opis cu registre/dosare înregistrate privind informațiile necesare legate de desfășurarea activităților privind situațiile de risc, de evidență a cazurilor de tortură și rele tratamente aplicate cu cruzime, inumane și/sau degradante, registrul cu planurile meniu săptămânale avizate de către medicul de familie, în format tipărit A4, condica de medicamente pentru aparatul de urgență din cabinetul medical sub forma unei fișe de magazie completate la zi (în concordanță cu verificarea termenelor de valabilitate a medicației), registrul de tură al personalului medical prin care se asigura permanența zilnică la program de 8 ore, registrul de evidență a internărilor în spitale a beneficiarilor ș.a..

Exista și un aparat de urgență echipat cu medicație și material sanitar-farmaceutic corespunzător, aflate în termen de valabilitate.

Personalul medical era reprezentat din 3 asistente medicale care lucrau în ture la 12 ore și de către un medic de familie aflat în relație contractuală cu Centrul și Casa de asigurări de sănătate.

Beneficiarii aflați pe lista de capitație a acestuia aveau astfel asigurată atât medicația de bază necesară lunar și pe cea pentru afecțiuni acute intempestive, cât și posibilitate de a fi trimiși la medicii specialiști pentru evaluările periodice sau pentru modificările în evoluția stării de sănătate ale acestora.

Din rapoartele de tură ale asistenților medicali, verificate aleatoriu, s-a constatat implicarea acestora în a asigura o supraveghere și îngrijire corespunzătoare a tuturor beneficiarilor, atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte.

Exista o fișă de monitorizare terapeutică individualizată a beneficiarului, în care se preciza: numele, vârsta, data intrării în centru (cu precizarea modalității de admitere), gradul de handicap, afecțiunile beneficiarilor (în cazul cărora era desemnat tutore/curator, cu precizarea persoanei desemnate drept tutore/curator), acordarea tratamentelor zilnice, a investigațiilor.

Personalul de asistență și îngrijire medicală se instruia conform cerințelor de validare anuală privind dreptul de liberă practică, impus de către filiala Ilfov a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali de care aparțin în cadrul programelor de pregătire medicală continuă; participau anual și la cursurile de acordare de prim ajutor calificat (BLS-Basic Life Suport).

În centru nu erau cazuri de beneficiari aflați cu tratamente oncologice în fază terminală, TBC activ, sechele, HIV/ SIDA sau alte boli infecto-contagioase cronice.

Situațiile de agresiune fizică și verbală a unora dintre beneficiari față de alți beneficiari și personal se consemnau în Registrul de preluare a serviciului de tură al asistenților medicali și în Registrul de evidență a cazurilor de neglijare, exploatare, violență și abuz, care impuneau imediat reevaluarea și implicit adecvarea tratamentului de specialitate. Nu au fost înregistrate astfel de situații.

La Spitalul de Obstetrică-Ginecologie din Buftea erau transportați în situații de criză/urgență beneficiarii și pentru alte afecțiuni decât cele psihiatrice, respectiv ca urmare a unor comorbidități nou apărute sau complicații ale celor preexistente, fiind astfel uzitat apelul telefonic 112 al serviciului de ambulanță.

În ceea ce privește asistența stomatologică, afecțiunile dentare erau rezolvate în Spitalul Buftea la clinica de chirurgie Oro-Maxilo-Facială, care, ca urmare a condiției patologice de bază, presupunea și o abordare din partea unui medic de anestezie și terapie intensivă, dar și a chirurgului specialist. Exista o colaborare bună cu Spitalul Buftea.

Referitor la activitatea de asistență socială desfășurată în centru

În organigrama centrului era prevăzut un post de asistent social care era vacant la data vizitei, deoarece asistentul social a preluat funcția de șef complex. Atribuțiile specifice de asistență socială erau îndeplinite de către șeful complexului – de profesie asistent social – cu sprijinul celorlalți specialiști. Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră că activitățile de asistență socială trebuie asigurate de către un asistent social cu normă întreagă, a cărei activitate ar trebui să fie canalizată exclusiv pe oferirea de servicii sociale specifice postului, fără a avea și responsabilități din sfera managementului centrului.

Șeful complexului, de profesie asistent social, îndeplinea criteriile prevăzute de Legea nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social, acesta fiind înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România și deținând treapta de competență necesară desfășurării sarcinilor prevăzute de fișa postului pentru asistentul social.

Principalele atribuții ale asistentului social în centrul maternal includeau: Evaluarea situației sociale - realizarea evaluării complexe a contextului familial, medical și social al mamelor și copiilor pentru identificarea nevoilor și a riscurilor; Consiliere și suport psihosocial - oferă consiliere mamelor pentru a le ajuta să gestioneze situațiile dificile, să își păstreze sănătatea mentală și să își îmbunătățească abilitățile parentale; Intermediere și colaborare: colaborarea cu specialiști din domeniul sănătății, psihologi, educatori și alte instituții sociale pentru a asigura un sprijin integrat și continuu; Monitorizarea și evaluarea progresului:

urmărește evoluția mamelor și a copiilor, ajustând intervențiile în funcție de necesități; Informarea și promovarea drepturilor: informează mamele despre drepturile lor, accesul la servicii și resurse disponibile, promovând autonomia și integrarea socială; Asigurarea conformității cu legislația: se asigură că toate intervențiile sunt conforme cu legislația în vigoare în domeniul protecției sociale și drepturilor copilului; Sprijin în integrarea socială: facilitează accesul mamelor la programe de formare, ocupare și reintegrare socială, pregătindu-le pentru viața independentă.

Toate activitățile derulate de către asistentul social cu privire la copiii și mamele din centru se realizau sub coordonarea și în colaborare cu managerul de caz

Managerii de caz pentru copiii și mamele din centru erau desemnați de către conducerea D.G.A.S.P.C. Ilfov, din cadrul Serviciului Management de caz.

Au fost verificate mai multe dosare ale beneficiarilor și s-a constatat că acestea conțineau documentele obligatorii prevăzute de standardele minime de calitate aplicabile centrului, inclusiv adrese/informări ale centrului către managerii de caz, rapoarte de consiliere psihologică, corespondență cu școlile, fișe de evaluare educațională pentru copilul care nu este școlarizat, Planul de acomodare al beneficiarei etc. Toate documentele verificate erau corect întocmite, conțineau informații relevante despre beneficiari și erau în termen de valabilitate.

De asemenea, au fost verificate registrele unității și s-a constatat că centrul avea întocmite toate registrele prevăzute de standardele minime obligatorii, acestea fiind completate la zi și având rubricația corespunzătoare.

Referitor la activitățile cultural-educative, de socializare și de petrecere a timpului liber

Activitățile cultural-educative, de socializare și de petrecere a timpului liber se realizau în baza unui Plan trimestrial și aveau în vedere implicarea comunității în activitățile desfășurate. În acest sens, centrul beneficia de serviciile unui voluntar implicat în activitățile de creație artistică (confecționarea de măștișoare, ornamente de Crăciun, desen și pictură etc.). Activitățile în afara centrului (excursii, vizite etc) se desfășurau cu frecvență săptămânală, finanțarea acestora fiind asigurată din bugetul D.G.A.S.P.C. Ilfov, dar și cu aportul angajaților centrului.

Periodic, se organizau în centru vizionări de filme tematice și educaționale, în vederea dezvoltării personale și aveau loc discuții motivaționale și educaționale cu beneficiarii. Alte activități vizau dezvoltarea abilităților practice, de autoîngrijire și autogospodărire, aceste

abilitați constituind premisele unei bune reintegrări socio-familiale și profesionale (curățenie, gătit, îngrijire personală și îngrijire a copilului).

3. Recomandări

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Conducerii Complexului de Servicii Sociale Săftica să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Continuarea participării în format fizic a asistenților medicali la programele de educație medicală continuă îndeosebi a cursurilor de menținere a vitalității și de acordare a primului ajutor medical calificat, susținute anual prin filiala Ilfov a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali, având ca finalitate obținerea avizului de liberă practică.
2. Efectuarea demersurilor necesare pentru ocuparea postului vacant de asistent social din cadrul Centrului Maternal Săftica.
3. Efectuarea lucrărilor de reparații/renovare la spațiile de cazare situate în curtea complexului.

București, 6 iunie 2025

